MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA
(GURISDIZZJONI KOSTITUZZJONALI)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH ZAMMIT MC KEON

Seduta tal-15 ta' Frar, 2011

Rikors Numru. 69/2010

Luke Farrugia

kontra

L-Avukat Generali

Il-Qorti :

I. Preliminari

Rat ir-rikors prezentat fit-12 ta' Novembru 2010 li jaqra hekk –

Illi r-rikorrent tressaq quddiem il-Qorti akkuzat talli:

(i) fil-15 ta' Mejju 2006, ghall-habta tal-4.30pm, fin-Naxxar, ikkometta serq ta' vettura ta' l-ghamla Toyota Hilux bin-numru ta' registrazzjoni KBC 857, li kien fiha senter tal-kacca, cinturin mimli bl-iskratacc, u affarijiet ohra, liema serq huwa kkwalifikat bil-mezz, xorta tal-haga misruq u l-valur li jeccedi l-elf lira (LM1000) sar ghad-dannu ta' Raymond Pirotta min-Naxxar;

(ii) fl-istess data, bejn l-4.30pm u l-4.50pm, f'lokalitajiet differenti f'dawn il-Gzejjer, xjentement laqa' ghandu jew xtara hwejjeg u cioe' l-vettura u l-affarijiet imsemmija, misruqa, mehuda b'qerq, jew akkwistati b'reat, sew jekk dan sar f'Malta jew barra minn Malta, jew xjentement, b'kull mod li jkun indahal biex ibieghhom jew imexxihom;

(iii) fil-15 ta' Mejju 2006, bejn l-4.30pm u l-4.50pm, f'lokalitajiet differenti f'dawn il-Gzejjer, kien fil-pussess jew kontroll, jew kellu f'idejh jew fuqu arma tan-nar u cioe`, senter tal-kacca u minuzzjoni, minghajr licenzja tal-Kummissarju tal-Pulizija;

(iv) fil-15 ta' Mejju 2006, bejn l-4.30pm u l-4.50pm, f'lokalitajiet differenti f'dawn il-Gzejjer, saq vettura u cioe` dik imsemmija aktar 'il fuq, minghajr licenzja tal-Kummissarju tal-Pulizija, jew mill-Awtorita' dwar it-Trasport ta' Malta, b'hekk ma kienx kopert b'polza ta' assigurazzjoni dwar riskji ta' terzi persuni;

(v) kiser probation a tenur ta' l-artikolu 7 tal-Kap 466 tal-Ligijiet ta' Malta fejn kien misjub hati b'sentenza tal-Qorti tal-Magistrati datata 6 ta' Marzu 2005 u lliberat bil-kundizzjoni kontemplati f'istess artikolu u cioe` li ma jaghmilx reat iehor fi zmien tliet snin.

Illi b'sentenza tas-16 ta' Ottubru 2009 il-Qorti tal-Magistrati sabet lir-rikorrenti hati tat-tieni (ricettazzjoni), it-tielet (pussess ta' arma tan-nar minghajr id-debita licenzja) u l-hames (ksur ta' probation order) akkuzi filwaqt li lliberatu mill-ewwel (serq aggravat) u mir-raba' (sewqan minghajr licenzja u polza ta' assikurazzjoni) akkuzi u kkundannatu ghal piena ta' prigunerija ghal zmien sentejn.

Illi minn din is-sentenza r-rikorrent interpona appell quddiem il-Qorti tal-Appell Kriminali fejn talab, ghar-ragunijiet imressqa fl-istess rikors, li tigi riformata s-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati moghtija fis-16 ta' Ottubru 2009, billi tigi konfermata f'dik il-parti fejn gie lliberat mill-ewwel u r-raba' akkuzi, u revokata fil-bqija jew, alternattivament, varjata f'dik il-parti fejn tikkoncerna l-piena.

Illi l-Avukat Generali ma appellax minn din is-sentenza. Ghalhekk, peress li r-rikorrent gie lliberat mill-akkuza ta' serq mill-Qorti tal-Magistrati u in kwantu ma gie nterpost ebda appell mill-Avukat Generali minn din is-sentenza fit-terminu mpost bil-ligi, l-azzjoni kriminali necessarjament giet estinta.

Illi permezz ta' sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fil-11 ta' Ottubru 2010, l-appell tar-rikorrent gie milqugh fis-sens li l-Qorti rriformat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati billi lliberat lir-rikorrent mit-tieni akkuza u minflok, bis-sahha ta' dak li jiddispondi s-subinciz (2) ta' l-artikolu 476 tal-Kodici Kriminali, sabitu hati ta' l-ewwel akkuza limitatament ghas-serq ta' senter, cinturin u mwies izda mhux tal-van u kkonfermata fil-bqija fejn sabitu hati tat-tielet u l-hames imputazzjonijiet inkluza l-ghoti tal-pieni ta' sentejn prigunerija.

Illi ta' min isemmi li sfortunatament il-Qorti ta' l-Appell Kriminali lanqas ma kkunsidrat il-parti tat-tieni aggravju tieghu fejn kien qieghed gustament jikkontesta s-

sejbien ta’ htija fir-rigward tat-tielet akkuza, u cioe` l-pussess ta’ arma tan-nar minghajr licenzja tal-Kummissarju tal-Pulizija. Naturalment tali nuqqas huwa wkoll leziv tad-dritt tieghu ghal smigh xieraq in kwantu, fil-mankanza ta’ provi fil-konfront tieghu, huwa gie prekluz minn smigh dwar il-meritu tat-tielet akkuza.

Illi hu risaput li meta l-azzjoni kriminali ghar-reat li jkun tigi estinta, ma jista’ jsir xejn biex dik l-azzjoni tigi riattivata. Izda fis-sentenza in dizamina, il-Qorti ta’ l-Appell Kriminali, b’decizjoni kontra l-ligi u lezivi tad-drittijiet fondamentali tar-rikorrent, ghamlet dak li l-ligi ma tippermettix bil-konsegwenza li r-rikorrent qieghed jiskonta sentenza ta’ prigunerija llegalment.

Illi d-decizjoni tal-Qorti ta’ l-Appell Kriminali ttiehdet a bazi tas-subinciz (2) ta’ l-artikolu 476 tal-Kodici Kriminali, liema disposizzjoni giet introdotta permezz ta’ l-Att III ta’ l-2002 (u mhux l-Avviz Legali 3/2002 kif erronjament indikat mill-istess Qorti) u li tiddisponi hekk:

“Jekk persuna, fuq akkuza tas-serq, sew jekk semplici jew ikkwalifikat, ta’ xi oggett tigi misjuba mhux hatja ta’ dik l-akkuza, il-guri jista’ jiddikjaraha hatja ta’ misapproprjazzjoni ta’ dak l-oggett jew tar-reat ikkontemplat fl-artikolu 334 rigward dak l-oggett, jekk ikun hemm provi ta’ dan; u, reciprokament, persuna fuq akkuza ta’ misapproprjazzjoni jew tar-reat ikkontemplat fl-artikolu 334 tista’ tigi ddikjarata hatja ta’ serq, sew jekk semplici jew ikkwalifikat, ta’ l-oggett involut jekk ikun hemm provi ta’ dan :

Izda l-piena ma ghandha f’ebda kaz tkun aktar gravi minn dik mitluba fl-att ta’ l-akkuza”.

Illi din id-disposizzjoni tinsab fit-Titolu IV tat-Taqsima I tat-Tieni Ktieb tal-Kodici Kriminali, u cioe` taht dak intitolat “Fuq il-Qorti Kriminali”. Tali disposizzjoni infatti

hija wahda minn dawk fl-imsemmi Titolu li tirregola l-poteri tal-gurati quddiem il-Qorti Kriminali u ma tezisti assolutament ebda disposizzjoni li tirrendiha applikabbli ghal procedure quddiem Qrati ta' gurisdizzjoni kriminali ohra, bhalma hi l-Qorti ta' l-Appell Kriminali (Sede Inferjuri). Lanqas ma tezisti xi gurisprudenza li tirrendi l-imsemmija disposizzjoni applikabbli ghal procedure quddiem l-imsemmija Qorti ta' l-Appell Kriminali kif, del resto, tezisti fir-rigward ta' disposizzjonijiet ohra.

Illi ghalhekk, meta gie biex jittratta r-rikors ta' l-appell tieghu, ir-rikorrent ragjonevolment haseb li l-akkuzi li kienu ghadhom pendent kienu dawn li taghhom kien instab hati. Jinghad ragjonevolment ghal zewg ragunijiet. Fl-ewwel lok ma kien hemm xejn fil-korp tal-ligijiet taghna li setgha jaghti x'jifhem li l-azzjoni kriminali dwar l-akkuzi li taghhom huwa kien gie lliberat setghu qatt jigu riattivati. Fit-tieni lok lanqas ma kien jirrizulta mill-gurisprudenza ta' oltre mitt sena minn meta gie promulgat il-Kodici Kriminali li kien hemm xi interpretazzjoni li l-artikolu 476 (anke jekk qabel l-emendi tas-sena 2002) kien japplika ghall-Qorti ta' l-Appell Kriminali.

Illi kien proprju ghalhekk li, kemm fir-redazzjoni tar-rikors ta' l-appell tieghu kif ukoll fis-sottomissjonijiet tieghu in sostenn ta' l-imsemmi appell, ir-rikorrent ma ppresenta ebda difiza fir-rigward ta' l-akkuzi li taghhom huwa kien gie lliberat.

Illi, terga', dak li jirrendi s-sitwazzjoni u l-lezjonijiet fil-konfront tieghu iktar gravi huwa l-fatt li s-sentenza tal-Qorti ta' l-Appell Kriminali, bit-trovata leziva taghha, inghatat bhala fait accompli minghajr ma nghata ebda opportunita` li jiddefendi ruhu fuq dawn l-akkuzi.

Illi, ghalhekk, a prescindere mill-applikazzjoni erronja tal-provvediment tal-ligi fuq citat, u minghajr pregudizzju ghall-istess, il-fatt li l-Qorti ta' l-Appell

Kriminali ghaddiet biex taghti decizjoni fuq l-ewwel akkuza wassal li minhabba f'dan, ir-rikorrent qatt ma laqa` jew kellu l-opportunita` li jilqa`, ghal tali akkuza fl-istadju ta' l-appell u qatt ma kellu l-opportunita` li jiddefendi ruhu fuq din l-akkuza fl-istadju ta' l-appell, proprju ghaliex il-proceduri ta' l-appell qatt ma ttrattaw il-meritu ta' din l-akkuza li dwarha ma kien sar l-ebda appell.

Illi dana wassal sabiex ir-rikorrent, filwaqt illi gie liberat mit-tieni akkuza, ingustament nstab hati ta' l-ewwel akkuza, u konsegwentement wheel piena ta' prigunerija effettiva ta' sentejn li b'effett mill-11 ta' Ottubru 2010 qieghed jiskonta.

Illi d-dritt sancit bl-Artikolu 39(9) tal-Kostituzzjoni ta' Malta u bl-artikolu 4 tas-Seba' Protocol tal-Konvenzjoni gie lez serjament bis-sentenza tal-Qorti ta' l-Appell Kriminali tal-11 ta' Ottubru 2010. Fl-assenza ta' appell da parti ta' l-Avukat Generali u fl-assenza ta' disposizzjoni ta' procedura penali li taghti fakolta` lil dik il-Qorti li tirriattiva l-azzjoni kriminali f'kazijiet bhal dawk in dizamina, id-dritt tar-rikorrent komunement maghruf bhala "ne bis in idem" u sancit bl-imsemmija disposizzjonijiet gie lez. Is-sentenza tal-11 ta' Ottubru 2010 ghaddiet in gudikat – u cioe` saret "res judicata" – appena skadew it-termini ta' l-appell tal-Prosekuzzjoni u l-Qorti ta' l-Appell Kriminali ma kellha ebda dritt terga' tghaddih procedure kriminali fir-rigward ta' akkuza li kienet gja` giet definittivament deciza.

Ghaldaqstant ir-rikorrent jitlob bir-rispett lil din l-Onorabbli Qorti joghgobha :

i. Tiddikjara li bis-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali tal-11 ta' Ottubru 2010 gew lezi d-drittijiet fundamentali tieghu sanciti fl-artikolu 39 u l-artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea ghad-Drittijiet tal-Bniedem, l-artikolu 39(9) tal-Kostituzzjoni ta' Malta u l-artikolu 4 tas-Seba' Protocol tal-Konvenzjoni, kif ukoll l-

artikolu 34 tal-Kostituzzjoni ta' Malta u l-artikolu 5 tal-Konvenzjoni Ewropea ghad-Drittijiet tal-Bniedem ;

ii. Tirrevoka s-sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali tal-11 ta' Ottubru 2010 fir-rigward tas-sejbien ta' htija ghall-ewwel akkuza u konsegwentement tirrevoka l-piena ta' habs imposta bl-istess sentenza ;

iii. Sussidjarjament tibghat l-atti lura lill-Qort ta' l-Appell Kriminali limitatament sabiex jigi deciz il-parti tat-tieni aggravju fejn gie kontestat is-sejbien ta' htija fir-rigward tat-tielet reat ;

iv. Taghti dawk id-direttivi kollha sabiex jigu sanciti d-drittijiet fundamentali u kostituzzjonali tar-rikorrenti kif protetti mill-istess Kostituzzjoni u Konvenzjoni ; u

v. Bl-ispejjez kontra l-intimat.

Rat id-digriet taghha tas-16 ta` Novembru 2010 fejn, filwaqt li ordnat in-notifika tar-rikors lill-intimat b`ghoxrin (20) jum zmien min-notifika sabiex jipprezenta risposta, appuntat ir-rikors ghas-smigh ghall-udjenza tas-16 ta` Dicembru 2010 fid-9.30 a.m.

Rat ir-risposta prezentata fl-<u>10 ta' Dicembru 2010</u> li taqra hekk –

1. Illi preliminarjament, in kwantu r-rikorrent jittenta juza din il-procedura kostituzzjonali bhala mezz biex jappella minn decizjoni tal-Qorti tal-Appelli Kriminali u li llum hija res judicata, u jlibbsuha konvenjentement b'libsa kostituzzjonali, din il-procedura hija abuziva u

frivola u vessatorja u tirridikola din il-procedura straordinarja kostituzzjonali .

2. Illi preliminarjament iridu jkunu allegati l-atti ta' natura kriminali kollha biex hekk il-Qorti jkollha quddiemha dak li sehh fil-proceduri kriminali kontra r-rikorrent.

3. Illi rigward id-diversi punti ta' natura penali li jissemmew fir-rikors promotur jinghad li :

- *F'dan il-kaz kienu nhargu l-artikoli mill-Avukat Generali u mbaghad il-procedura kienet wahda sommarja, u naturalment ir-rikorrent qabel li dan isir. Ghalhekk sal-istadju fejn inhargu l-artikoli, dawn kienu proceduri destinati li jintemmu b'guri u l-kompetenza dwar ir-reati in kwistjoni hi wahda ta' qorti superjuri. Hu maghruf li l-procedura sommarja tolqot biss il-lat proceduralì imma mhux ir-reat in kwistjoni, li jibqa' dejjem ta' kompentenza ta' qorti superjuri. Ghalhekk meta l-Qorti tal-Appelli Kriminali kkwotat u agixxiet a bazi tal-artikolu 476(2) tal-Kap. 9, ma kienet qed taghmel xejn barra mill-poteri taghha, tenut kont li bhala reati li bihom kien akkuzat ir-rikorrent, u li dwarhom kienet qed tiddeciedi l-Qorti tal-Appelli Kriminali, huma ta' kompetenza superjuri. Dan ifisser li l-Qorti kienet korretta meta minkejja li ma kienx hemm appell dwar il-liberatorja mill-akkuza ta' serq, bl-applikazzjoni ta' dan l-artikolu, sabet htija fuq serq ta' xi oggetti. Ifisser ukoll li mhux korrett dak li jinghad mir-rikorrent li l-akkuza ta' serq kienet estinta u dan peress li jezisti l-artiklu 476(2). Ta' min jghid ukoll li l-gurisprudenza tghallimna li l-artiklu 476(2) kien applikat ukoll mill-Qorti tal-Magistrati.*

- *Illi ta' min jghid ukoll li l-artiklu 476(2) jittratta c-cirkostanza meta jkun hemm biss akkuza ta' serq (jew alterattivament akkuza biss ta' misapproprjazzjoni) u ma jkunx hemm akkuza fuq ir-reat l-iehor. Jigifieri l-legislatur ipprovda li anke jekk m'hemmx akkuza dwar xi wiehed minn dawn ir-reati, il-Qorti tista' ssib htija fuqu. Kemm iktar allura jregi l-argument tal-esponent li dan seta` jsehh*

u setghet tinstab htija fi stadju t'appell fuq akkuza ta' serq li kienet hemm sa mill-bidu, u li ngabu l-provi dwarha u saru s-sottomissjonijiet necessarji dwarha ?

- *Illi ta' min isemmi wkoll l-artiklu 428(6) tal-Kodici Kriminali li jipprovdi li f'kaz ta' appell fuq il-mertu (kif kien dan il-kaz), il-Qorti tal-Appelli Kriminali tista' jew tikkonferma s-sentenza appellata jew timmodifikaha jew tirrevokaha pero' l-legislatur ma dahalx f'iktar dettall dwar kif ghandha tiddeciedi l-Qorti tal-Appelli Kriminali.*

- *Ghalhekk jinghad li l-ligi ma tipprovdix car dwar jekk il-Qorti tal-Appelli Kriminali tistax jew le tiddeciedi fuq punt li dwaru ma kienx hemm appell. L-importanti hu li f'kaz ta' appell mill-akkuzat, il-piena ma tizdiedx (artiklu 428(7)) u dan kien segwit fil-kaz odjern.*

4. Illi rigward l-allegazzjoni ta' ksur tad-drittijiet fundamentali tal-bniedem fil-konfront tar-rikorrent, l-esponent iwiegeb li m'hemm ebda ksur tad-drittijiet fundamentali tieghu u dan minhabba r-ragunijiet hawn isfel imsemmija.

5. Illi rigward l-allegazzjoni ta' ksur tad-drittijiet fundamentali ta' smigh xieraq kif protett bl-artiklu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea u l-artiklu 39 tal-Kostituzzjoni l-esponent jissottometti li:

- *ir-rikorrent ma jispecifikax fir-rikors promotur tieghu kif dan il-ksur allegatament sehh.*

- *jinghad pero' li dan hu dritt procedurali u ghalhekk jekk ir-rikorrent qed jilmenta li ma jaqbilx mas-sentenza, jew li taghtu piena iktar milli kien jisthoqqlu, id-dritt ta' smigh xieraq ma japplikax ghal dawn l-ilmenti.*

- *illi mbaghad rigward l-allegazzjoni li r-rikorrent ma kellux l-opportunita' li jiddefendi ruhu fil-Qorti tal-Appelli Kriminali dwar l-akkuza ta' serq, jinghad li r-rikorrent hu tenut li jaf il-ligi u wkoll jinghad li l-akkuzi kienu li kienu sa*

mill-bidu nett tal-kawza u l-artiklu 476 kien jezisti wkoll qabel bdew il-proceduri kontra r-rikorrent.

- *Illi jrid jinghad ukoll li fil-proceduri quddiem il-Qorti tal-Magistrati, ir-rikorrent gab il-provi kollha necessarji u ghamel is-sottomissjonijiet kollha tieghu. Imbaghad fir-rikors t'appell tieghu, talab li l-liberatorja dwar is-serq tkun konfermata. Seta' facilment inkluda di nit-talba tieghu stess fis-sottomissjonijiet li ghamel lill-Qorti tal-Appell. Jekk m'ghamilx dan, kienet ghazla tieghu, imma kellu opportunita' shiha jaghmel dan. Ghalhekk ma jregix l-argument tar-rikorrent li sofra ksur tad-dritt ta' smigh xieraq ghax ma kellux opportunita` jiddefendi ruhu quddiem il-Qorti tal-Appelli Kriminali.*

- *Illi rigward dak li jinghad dwar l-aggravju ta' sejbien ta' htija fuq it-tielet akkuza, wiehed irid jara jekk il-Qorti effettivament semghetx lir-rikorrent izda ghal xi raguni fis-sentenza ma semmietx dan l-aggravju, jew inkella ma hallietx lir-rikorrent jittratta dan l-aggravju. Irid jinghad ukoll li jekk ir-rikorrent naqas minn rajt li jittratta dan l-aggravju, allura issa ma jistax jilmenta li qed isofri xi pregudizzju minhabba l-agir tieghu stess.*

- *Illi jrid jinghad ukoll li biex ikun determinat jekk id-dritt ta' smigh xieraq kienx imhares, irridu nezaminaw il-procedura shiha u mhux punti partikolari minnha. Il-gurisprudenza tghallimna li anke jekk kien hemm xi nuqqas procedurali f'xi procedura gudizzjarja mhux necessarjament kien hemm ksur tad-dritt ta' smigh xieraq, ahseb u ara meta r-rikorrent kellu l-opportunita` shiha biex jipprezenta l-kaz tieghu.*

6. Illi rigward l-allegazzjoni ta' ksur tad-dritt fundamentali kif protett bl-artiklu 39(9) tal-Kostituzzjoni u l-artiklu 4 tas-Seba' Protokol tal-Konvenzjoni (ne bis in idem), l-esponent jissottometti li r-rikorrent qed jaghti interpretazzjoni assurda ta' dan id-dritt, meta hawn xi tratta ta' procedura li kienet ghadha pendenti fl-appell u meta si tratta ta' akkuzi ta' serq u ricettazzjoni. Il-ligi kriminali kif ukoll il-gurisprudenza tghallimna li dawn iz-

zewg reati ghalkemm distinti minn xulxin, huma hafna qrib ta' xulxin u d-distinzjoni jekk persuna hix hatja ta' wiehed jew l-iehor mhux dejjem tkun facli. Ghalhekk ma jregix l-argument ta' ksur tad-dritt ta' non bis in idem f'dawn ic-cirkustanzi.

7. Illi rigward l-allegazzjoni ta' ksur tad-dritt tal-liberta` personali l-esponent jissottometti li lanqas dan id-dritt ma japplika fil-kaz odjern. Ir-rikorrent wehel sentejn prigunerija bis-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati. Il-Qorti tal-Appell Kriminali halliet l-istess piena, ghalkemm ghal ragunijiet differenti. Allura fejnu l-ksur ta' dan id-dritt, tenut kont li fih eccezzjoni fis-subartiklu 34(1)(b) tal-Kostituzzjoni u s-subartiklu 5(1)(a) tal-Konvenzjoni?

8. Illi dwar ir-rimedji mitluba, l-esponent jissottometti li dato ma non concesso, f'kaz li din l-Onorabbli Qorti ssib ksur tad-drittijiet fundamentali tar-rikorrent, ir-rimedju moghti jista' jkun wiehed dikjaratorju u dan bhalma tghallimna l-gurisprudenza. Inkella rimedju iehor jista' jkun li kollox jitqieghed lura fil-mument qabel inghatat is-sentenza tal-Qorti tal-Appelli Kriminali, u l-atti jintbaghtu lura lil dik il-Qorti, ladarba l-lanjanzi tar-rikorrent huma biss dwar dik is-sentenza partikolari. L-esponent jissottometti li ladarba l-piena ta' prigunerija kienet imposta mil-Qorti tal-Magistrati u l-Qorti tal-Appelli Kriminali sempliciment ikkonfermat din il-piena, m'ghandux ikun hemm dikjarazzjoni minn din l-Onorabbli Qorti dwar dik il-piena.

Salv eccezzjonijiet ohra jekk ikun il-kaz.

Ghaldaqstant l-esponent jitlob bir-rispett li din l-Onorabbli Qorti joghgobha tichad it-talbiet tar-rikorrent bl-ispejjez kontrih.

Rat il-verbal tal-udjenza tas-16 ta` Dicembru 2010 fejn il-partijiet qablu li l-kwistjoni ta` bejniethom hija ta` natura legali u ghalhekk qablu li l-unika prova li trid issir hija li mal-atti ta` din il-kawza tigi allegata kopja legali tal-atti tal-kawza fl-ismijiet "*Il-Pulizija vs Alfred Bugeja* et" li kienet deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali fil-11 ta` Ottubru 2010.

Rat li l-atti ta` din il-kawza kienu esebiti mir-rikorrent permezz ta` nota prezentat fl-udjenza tat-13 ta` Jannar 2011.

Rat in-nota ta` sottomissjonijiet tar-rikorrent prezentata fl-udjenza tat-13 ta` Jannar 2011.

Rat in-nota ta` sottomissjonijiet tal-intimat prezentata fis-17 ta` Jannar 2011.

Semghet is-sottomissjonijiet finali tad-difensuri tal-partijiet fl-udjenza tas-17 ta` Jannar 2011.

Rat id-digriet taghha moghti fl-udjenza tas-17 ta` Jannar 2011 fejn il-kawza ghas-sentenza ghal-lum.

II. Il-Provi

Il-partijiet qablu li, ghall-fini ta` din il-kawza, il-provi huma migbura fl-atti tal-kawza fl-ismijiet "*Il-Pulizija (Spettur Geoffrey Azzopardi) vs Alfred Bugeja, Malcolm Mifsud u Luke Farrugia*" li kienet deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali fil-11 ta` Ottubru 2010.

Il-fatti saljenti li jirrizultaw minn dik il-kawza u li huma rilevanti ghall-kawza tal-lum huma dawn –

1) Fis-17 ta` Mejju 2006, ir-rikorrent u zewg persuni ohra tressqu quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti Istruttorja. Maz-zewg persuni, kien akkuzat b`erba` reati u cioe` -

i) Li fil-15 ta’ Mejju 2006, ghall-habta tal-4.30pm, fin-Naxxar, ikkomettew serq ta’ vettura ta’ l-ghamla Toyota Hilux bin-numru ta’ registrazzjoni KBC 857, li kien fiha senter tal-kacca, cinturin mimli bl-iskratacc, u affarijiet ohra, liema serq huwa kkwalifikat bil-mezz, xorta tal-haga misruq u l-valur li jeccedi l-elf lira (LM1000) sar ghad-dannu ta’ Raymond Pirotta min-Naxxar ;

ii) Li fl-istess data, bejn l-4.30pm u l-4.50pm, f’lokalitajiet differenti f’dawn il-Gzejjer, xjentement laqghu ghandhom jew xtraw hwejjeg u cioe’ l-vettura u l-affarijiet imsemmija, misruqa, mehuda b’qerq, jew akkwistati b’reat, sew jekk dan sar f’Malta jew barra minn Malta, jew xjentement, b’kull mod li jkun indahlu biex ibieghhom jew imexxuhom ;

iii) Li fil-15 ta’ Mejju 2006, bejn l-4.30pm u l-4.50pm, f’lokalitajiet differenti f’dawn il-Gzejjer, kienu fil-pussess jew kontroll, jew kellhom f’idejhom jew fuqhom arma tan-nar u cioe`, senter tal-kacca u minuzzjoni, minghajr licenzja tal-Kummissarju tal-Pulizija ;

iv) Li fil-15 ta’ Mejju 2006, bejn l-4.30pm u l-4.50pm, f’lokalitajiet differenti f’dawn il-Gzejjer, saqu vettura u cioe` dik imsemmija aktar ’il fuq, minghajr licenzja tal-Kummissarju tal-Pulizija, jew mill-Awtorita’ dwar it-Trasport ta’ Malta, b’hekk ma kienux koperti b’polza ta’ assigurazzjoni dwar riskji ta’ terzi persuni ;

Wahdu, ir-rikorrent kien akkuzat –

v) Li kiser il-*probation* a tenur ta’ l-artikolu 7 tal-Kap 466 tal-Ligijiet ta’ Malta fejn kien misjub hati b’sentenza tal-Qorti tal-Magistrati datata 6 ta’ Marzu 2005 u lliberat bil-kundizzjoni kontemplati f’istess artikolu u cioe` li ma jaghmilx reat iehor fi zmien tliet snin.

2) Wara li l-imputat Alfred Bugeja ma tax il-kunsens tieghu sabiex il-kaz tieghu jigi trattat bil-procedura sommarja, il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta` Gudikatura Kriminali, permezz ta` digriet taghha tal-5 ta` Lulju 2007, ordnat s-separazzjoni tal-gudizzju fis-sens illi l-kawza fil-konfront tar-rikorrent u ta` l-imputat Malcolm Mifsud kellha titkompla bil-procedura sommarja, filwaqt li l-atti ta` l-kawza fir-rigward tal-imputat Alfred Bugeja kellhom jintbaghtu lill-Avukat Generali.

3) Il-kawza kontra r-rikorrent u kontra l-imputat Malcolm Mifsud kienet deciza fis-16 ta` Ottubru 2009 mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta` Gudikatura Kriminali.

4) Ir-rikorrent instab hati tat-tieni (ricettazzjoni), tat-tielet (garr ta’ arma tan-nar minghajr licenzja tal-Kummissarju tal-Pulizija) u ta` l-hames akkuzi (ksur ta’ probation order) akkuzi u kien ikkundannat ghal sentejn (2) prigunerija.

5) Ir-rikorrent kien dikjarat mhux hati tal-ewwel akkuza (serq aggravat) u tar-raba` akkuza (sewqan minghajr licenzja u polza ta’ assikurazzjoni) u liberat minnhom.

6) Ma jirrizultax li l-Avukat Generali ntavola appell minn din is-sentenza.

7) Min-naha tieghu, ir-rikorrent interpona appell quddiem il-Qorti tal-Appell Kriminali fejn talab ir-riforma tas-sentenza appellata fis-sens illi din kellha tkun konfermata fejn ir-rikorrent kien liberat mill-ewwel u mir-raba` akkuzi, u revokata fil-bqija bil-liberazzjoni minn kull htija u piena. Alternativament ir-rikorrent talab li s-sentenza tkun varjata f`dik il-parti fejn tikkoncerna l-piena.

8) Fis-sentenza taghha tal-11 ta` Ottubru 2010, il-Qorti tal-Appell Kriminali *inter alia* qalet hekk …

Mill-ewwel indagni li ghamlet il-Pulizija rrizulta li s-senter u c-cinturin kif ukoll l-imwies li nstabu fil-vettura kienu ghadhom kemm insterqu ftit tal-minuti qabel minn ventura tal-ghamla Toyota bin-numru tar-registrazzjoni KBC 857 meta sidha Raymond Portelli kien halla l-vann ipparkjat bic-cwievet, hdejn hanut taz-zebgha fi Triq 21 ta` Settembru Naxxar. Il-vettura giet misjuqa aktar tard mill-Pulizija fil-Wied ta` San Gwann f`post indikat lilhom minn Alfred Bugeja.

…

Fl-istqarrija tieghu (fol. 82 – 83) ikkonferma illi kien ma` Malcolm Mifsud meta dan tal-ahhar gabar is-senter u kien qieghed jistennih fil-karozza.

Illi fuq l-iskorta ta` dawn il-fatti, l-appellanti qeghdin jitolbu lil din il-Qorti sabiex tirriforma s-sentenza appellata billi ma ssibhomx hatja tat-tieni imputazzjoni dik ta` ritrattazzjoni u tikkonferma l-bqija tas-sentenza fejn illiberat lill-appellanti mill-akkuza ta` serq.

Ikkunsidrat :

Din il-Qorti ezaminat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati fejn ghamlet esposizzjoni cara hafna tat-teorija

tar-“recent possession” u kkwotat diversi awturi in sostenn tat-tezi taghha.

Din il-Qorti m`ghandha xejn x`izzid ma` dak illi enujncjat l-Ewwel Qorti.

…

din il-Qorti ma taqbilx mal-konkluzjoni tal-Qorti tal-Magistrati meta qalet illi minkejja kollox setghet issib lill-appellanti hatja ta` ricettazzjoni u mhux ta` serq.

…

Din il-Qorti tirrileva illi fir-rikors tal-appell ta` Luke Farrugia nghatat hafna importanza ghas-sejbien ta` htija dwar is-serq tal-van. Jidher illi dana sar taht idea zbaljata peress illi l-Ewwel Qorti ma sabitx lill-appellanti hatja tas-serq tal-van u eskludiet l-ipotezi.

Fl-istess rikors gie spjegat illi r-reat ta` ricettazzjoni m`huwiex xi reat residwu ghas-serq izda wiehed distint u separat kif jikkonfermaw is-sentenzi “Il-Pulizija vs Nazareno Zarb” (16.12.1988) u “Il-Pulizija vs Raymond Gauci” (23.05.1983).

Ikkunsidrat :

F`dan l-istadju din il-Qorti qed tigi rinfaccjata b`sitwazzjoni li jkollha tiddipartixxi mill-konkluzjonijiet ta` l-Ewwel Qorti minghajr ma ntalbu fir-rikors tal-appell tal-appellanti. Sa ftit zmien ilu dan ma setax isir u l-Qorti taghmel riferenza ghall-kawza “Il-Pulizija vs Carmel Debono” (01.11.1996) fejn il-Qorti qalet “din il-Qorti hi llum prekluza milli ssib lill-appellant hati ta` ricettazzjoni galadarba huwa gie liberat minn dik l-akkuza fl-ewwel istanza u ma hemmx appell da parti tal-prosekuzzjoni. Kif din il-Qorti ga osservat fis-sentenza taghha tat-18 ta` Ottubru 1996 fl-ismijiet “Il-Pulizija vs Carmelo Ciantar” meta l-imputazzjonijiet ikunu evidentement alternativi,

Qorti li ssib htija ta` imputazzjoni minnhom m`ghandhiex tillibera mill-imputazzjoni l-ohra izda tastjeni milli tiehu konjizzjoni ulterjuri taghha."

Izda bl-introduzzjoni tal-emenda ghall-artikolu 476 tal-Kodici Kriminali (Avviz Legali 3/2002) il-Qorti tista` fuq akkuza ta` serq u meta jkun hemm liberatoria ssib htija ta` mizappropriazzjoni u l-istess fl-invers (Art.476[2] Kap.9). Dan igib fix-xejn l-argument tad-difiza fir-rikors tal-appell ta` Luke Farrugia u s-setenzi hemm ikkwotati illi kollha huma qabel l-introduzzjoni tal-Avviz Legali fuq imsemmi.

Ghalhekk din il-Qorti sejra taghmel uzu minn dan il-provvediment biex tpoggi s-sentenza tal-Ewwel Qorti fuq il-binarji korretti li jwassluha ghas-soluzzjoni logika skond ir-ragunament kemm fattwali kif ukoll legali tal-istess Qorti.

Ghal dawn il-motivi, tilqa` in parti l-appell …

In kwantu ghall-appellant Luke Farrugia tirriforma s-sentenza appellata in kwantu sabet lill-appellant hati tat-tieni akkuza u minnha tilliberah u minflok issibu hati tal-ewwel imputazzjoni limitatament ghas-serq ta` senter, cinturin u mwies izda mhux tal-van u tikkonfermaha fil-bqija fejn sabitu hati tat-tielet u s-sitt imputazzjonijiet inclusa l-ghoti tal-piena ta` sentejn prigunerija.

III. <u>L-istanza tar-rikorrent : fil-qosor</u>

Ghall-fini ta` din l-analizi, din il-Qorti titlaq minn dak li r-rikorrent sostna fir-rikors promotur, fin-nota ta` osservazzjonijiet tieghu u fis-sottomissjoni finali bil-fomm illi ressaq qabel il-kawza thalliet ghas-sentenza.

Ir-rikorrent qieghed jibbaza t-talbiet tieghu fuq l-Art.34 u 39 tal-Kostituzzjoni ta` Malta ("Kostituzzjoni") u fuq l-Art.5 u 6 u fuq l-Art.4 tas-Seba` Protocol tal-Konvenzjoni Ewropea ghall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fundamentali ("Konvenzjoni").

It-tema centrali tal-istanza tar-rikorrent hija li ladarba l-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta` Gudikatura Kriminali kienet illiberatu mill-akkuza ta` serq u l-Avukat Generali ma kienx appella minn dik il-liberazzjoni, l-azzjoni kriminali giet estinta u ma setghetx tkun riattivata mill-Qorti tal-Appell Kriminali. Skond ir-rikorrent, l-Art.476(2) tal-Kodici Kriminali kien japplika biss ghall-procedimenti quddiem il-Qorti Kriminali u quddiem il-Qorti tal-Appell Kriminali (sede ta` appell mill-guri) u ma kienx applikabbli ghal qrati ohra inkluz ghall-Qorti tal-Appell Kriminali (sede ta` appell mill-Qorti tal-Magistrati). Anke l-gurisprudenza kienet f`dak is-sens.  Ladarba ma ppresenta l-ebda difiza fil-kaz ta` dawk ir-reati li minnhom kien liberat u l-Qorti tal-Appell Kriminali (sede ta` appell mill-Qorti tal-Magistrati) invokat l-Art.476(2) fis-sentenza taghha, ir-rikorrent ighid ma nghatax l-opportunita` li jwiegeb jew jiddefendi ruhu. U ghaldaqstant kien hemm ksur tad-dritt tieghu ghal smigh xieraq kif tutelat bl-Art.6 tal-Konvenzjoni.

Skond ir-rikorrent huwa kien qieghed jiskonta sentenza ta` prigunerija llegalment bi ksur tal-Art. 5(1) tal-Konvenzjoni u l-Art.34 tal-Kostituzzjoni stante li gie liberat mit-tieni akkuza u ngustament nstab hati ta’ l-ewwel akkuza.

Ir-rikorrent qieghed ighid ukoll li l-Qorti tal-Appell Kriminali ma kkunsidratx it-tieni aggravju tal-appell tieghu fejn ikkontesta s-sejbien tal-htija dwar it-tielet akkuza. Il-Qorti ma ppronunzjatx ruhha dwar dak l-aggravju.

Ir-rikorrent ighid li huwa ma kienx qieghed iressaq din l-istanza taht il-pretest ta` allegat ksur tad-drittijiet fundamentali tieghu sabiex jittenta appell mis-sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali li mhux ammissibbli skond il-ligi. Imkien ighid ir-rikorrent ma allega li l-Qorti ghamlet apprezzament hazin tal-provi illi kienu mismugha

quddiemha. Mhux qieghed jitlob evalwazzjoni mill-gdid tal-provi. Ir-rikorrent ighid biss li kellu bilfors jirrikorri ghal din il-Qorti meta ma kienx jaf u lanqas kien mgharraf li l-Qorti tal-Appell Kriminali kienet ser tqis akkuzi li dwarhom ma kienx hemm appell u li fil-konfront taghhom huwa kien diga` gie liberat b`sentenza definittiva tal-Qorti tal-Magistrati.

Skond ir-rikorrent, il-Kodici Kriminali jistabilixxi l-procedura ghal kull Qorti. Proceduri differenti saru apposta mil-legislatur sabiex kull Qorti tkun regolata bid-disposizzjonijiet tal-ligi li huma applikabbli ghaliha. Fejn il-legislatur ried li jkunu applikati disposizzjonijiet specifici tal-ligi ghal Qrati ohra dan qalu (ara l-Art.525). Fil-kaz tal-lum, il-legislatur ma qalx li l-Art.476 m`ghandux ighodd biss ghall-Qorti Kriminali. Japplika l-principju - *ubi lex voluit dixit*. Ir-rikorrent ma kienx qieghed jattakka l-validita` ta` l-Art.476(2) izda l-applikazzjoni tieghu ghall-kaz tal-lum.

Ir-rikorrent isostni li fil-kaz tal-lum kien hemm lezjoni mill-Qorti tal-Appell Kriminali tad-dritt tieghu ghal smigh xieraq meta intromettiet ruhha biex tippronunzja ruhha dwar akkuza li minnha kien gie liberat u fl-assenza ta` ligi li taghtiha dritt taghmel hekk. Ic-certezza tad-dritt kienet imminata bl-intervent tal-Qorti stess ladarba l-kaz kien maghluq bin-nuqqas ta` appell tal-AG.

Ir-rikorrent ighid li l-Art.428(3) tal-Kodici Kriminali jindika x'inhuma l-poteri tal-Qorti fic-cirkostanzi fejn issib li hemm nullita' ta' sentenza. Meta l-Qorti ta' l-Appell Kriminali ssib illi hemm nullita', hija tannulla dik il-parti tas-sentenza fejn ikun hemm talba li dik ghandha tigi dikjarata nulla, generalment fejn ikun hemm sejbien ta' htija da parti ta' l-akkuzat. Pero' l-Qorti ma tmurx imbaghad biex tannulla dik il-parti tas-sentenza u cioe' fuq dawk l-akkuzi li kien hemm liberazzjoni. L-akkuzi li minnhom ir-rikorrent kien liberat ghaddew in gudikat u allura ma kienux jaghmlu parti mill-appell.

IV. Id-difiza tal-intimat : fil-qosor

Ghall-fini ta` din l-analizi, din il-Qorti titlaq minn dak li l-intimat sostna fir-risposta ghar-rikors promotur, fin-nota ta` osservazzjonijiet tieghu u fis-sottomissjoni finali bil-fomm illi ressaq qabel il-kawza thalliet ghas-sentenza.

L-intimat ighid li bil-procedura tal-lum kien tentat appell fit-tielet grad li mhux permess mil-ligi u dan fil-libsa ta` lanjanza kostituzzjonali. It-tutela tad-dritt ghal smigh xieraq mhux intiz sabiex ikun hemm revizjoni ta` sentenza li wiehed ma jaqbilx maghha.

L-intimat isostni li l-Qorti tal-Appell Kriminali sewwa applikat l-Art.476(2) tal-Kodici Kriminali ghall-kaz li kellha quddiemha. F'kaz il-kaz l-Avukat Generali kien hareg l-artikoli. Minn istruttorja, il-procedura saret sommarja bil-kunsens tar-rikorrent. Sal-istadju fejn inhargu l-artikoli, dawn kienu proceduri destinati li jintemmu b'guri u l-kompetenza dwar ir-reati in kwistjoni kienet ta' qorti superjuri. Il-procedura sommarja tolqot biss il-procedura imma mhux ir-reat, li jibqa' dejjem ta' kompetenza ta' qorti superjuri.

L-Art.476(2) jittratta c-cirkostanza meta jkun hemm biss akkuza ta' serq (jew alterattivament akkuza biss ta' misapproprjazzjoni) u ma jkunx hemm akkuza fuq ir-reat l-iehor. Il-legislatur ried li anke jekk m'hemmx akkuza dwar xi wiehed minn dawn ir-reati, il-Qorti tista' ssib htija. Ighid l-intimat, kemm iktar allura jregi l-argument tieghu li dan seta` jsehh u setghet tinstab htija fi stadju t'appell fuq akkuza ta' serq li kienet hemm sa mill-bidu, u li ngabu l-provi dwarha u saru s-sottomissjonijiet necessarji dwarha. Ir-reati tas-serq u tar-ricettazzjoni, ghalkemm distinti minn xulxin, huma hafna qrib ta' xulxin u d-distinzjoni jekk

persuna tkun hatja ta' wiehed jew l-iehor mhux dejjem tkun facli.

Bl-applikazzjoni tal-Art.476(2) il-Qorti tal-Appell varjat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati li skond il-Qorti tal-Appell kienet waslet ghal konkluzjoni zbaljata. Dan setghet taghmlu – irrilevanti kienx hemm appell inkella le. L-importanti huwa li ma tippregudikax lill-akkuzat b`zieda fil-piena. Ghalhekk hemm il-proviso ghall-Art.476(2). Fil-fatt fil-kaz tal-lum, ir-rikorrent ma garrab l-ebda zieda fil-piena. Il-Qorti tal-Appell ikkonfermat il-piena li l-Ewwel Qorti kienet infliggiet lir-rikorrent li allura jfisser li l-procedura kondotta mill-Qorti tal-Appell bl-ebda mod ma kisret id-dritt fondamentali tar-rikorrent ghal-liberta` personali.

L-Art.476(2) huwa applikabbli ghall-proceduri tal-Magistrati jew ta' l-Appell bl-argument li *ubi lex volit lex dixit* ghaliex li kieku l-legislatur ried li ma japplikax ghal dawk il-Qrati kien ighid hekk. Id-disposizzjonijiet kwazi kollha tal-Qorti Kriminali huma *grosso modo* applikabbli ghall-Qorti tal-Magistrati. Bhal fil-guri, il-qrati l-ohra ta` kompetenza kriminali jiddecidu dwar il-mertu u ghalhekk jistghu japplikaw l-Art.476(2). F'dik id-disposizzjoni, il-kelma *gurat* jew *guri* mhijiex limitattiva fuq l-applikabilita' ghall-Qorti Kriminali, imma hija estendibbli wkoll ghall-Qorti ta' l-Appell Kriminali li tkun qeghda tisma' appell mid-decizjoni tal-Qorti tal-Magistrati bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali, specjalment fejn ir-reati kontemplati fl-Art.476(2) jaqbzu l-piena ta` sitt xhur prigunerija ghalkemm mhux l-ghaxar snin fejn allura jkun hemm l-*extended competence* tal-Qorti tal-Magistrati. Meta l-Imhallef sedenti fil-Qorti ta' l-Appell Kriminali qies ir-ricettazzjoni u ttratta l-mertu, huwa libes il-libsa tal-gudikant fuq il-mertu bhal ma del resto jaghmel il-gurat quddiem il-Qorti Kriminali.

Il-Qorti tal-Appell kellha kull dritt timmodifika s-sentenza tal-Ewwel Qorti sabiex din tkun tirrifletti sejbien ta` htija

legali u ragonevoli fid-dawl tal-provi migjuba fil-kaz. U dan il-poter johrog ukoll mill-Art.428(6) tal-Kodici Kriminali. Skond din id-disposizzjoni, fil-kaz ta’ appell fuq il-mertu (kif kien dan il-kaz), il-Qorti tal-Appell Kriminali tista’ jew tikkonferma s-sentenza appellata jew timmodifikaha jew tirrevokaha pero’ l-legislatur ma dahalx f`aktar dettall dwar kif ghandha tiddeciedi l-Qorti tal-Appelli Kriminali.

Mhux kaz li l-intimat jilmenta minn nuqqas ta` smigh xieraq ghax ma jaqbilx mas-sentenza, jew ghax inghata piena iktar milli kien jisthoqqlu. Daqstant iehor ma jregix l-argument tar-rikorrent li sofra ksur tad-dritt ta’ smigh xieraq ghax ma kellux opportunita` jiddefendi ruhu quddiem il-Qorti tal-Appelli Kriminali. Sabiex ikun determinat jekk id-dritt ta’ smigh xieraq kienx imhares, wiehed irid igharbel il-procedura shiha li kienet segwita fil-kawza mhux aspetti partikolari minnha.

Skond l-intimat, sentenza ta` Qorti ta` prim` istanza qatt ma tista` tghaddi in gudikat dment li jkun ghad hemm appell pendenti minnha anke ghar-rigward ta` xi akkuzi mhux dwar ohrajn. Ghalhekk ma jregix l-argument li ladarba ma sarx appell fuq liberazzjoni minn akkuza ta` serq, dik il-parti tas-sentenza tal-ewwel grad ghaddiet in gudikat. In sede ta` appell, il-Qorti tidhol fil-mertu kollu mhux tillimita ruhha biss ghall-akkuza li minnha jkun sar appell. Il-procedura shiha kif kondotta mill-Qorti tal-Appell Kriminali kienet tiggarantixxi smigh xieraq. Ix-xhieda kienet kollha traskritta u ghalhekk ma kien l-ebda htiega li jinstemghu aktar provi.

Dwar it-tieni aggravju tal-appell, l-intimat ighid li fil-procedura tal-lum ma tressqet l-ebda prova li ma thalliex jittratta l-aggravju. Il-fatt li ma ssemmiex fil-korp tas-sentenza ma jpoggix dik is-sentenza fi ksur tad-dritt ghal smigh xieraq.

L-intimat ighid li r-rikorrent ma jistax jinvoka n-*ne bis in idem* ghax ma sehhet l-ebda repetizzjoni ta` akkuzi dwar l-istess reat. Ghalhekk l-insenjamenti ta` *Gradinger vs Austria* mhumiex applikabbli. Inoltre ma hemmx *res judicata* ladarba l-appell fuq l-aggravji l-ohra ma kienx deciz.

V. Dottrina u Gurisprudenza

Fir-rigward ta` dak li qieghed jinghad mill-partijiet fil-kawza tal-lum, din il-Qorti sejra taghmel riferenza ghal insenjamenti dottrinali u gurisprudenzjali li fil-fehma taghha huma direttament rilevanti fir-risoluzzjoni ta` din il-kawza u li ghalhekk huma intizi sabiex isostnu l-konkluzjonijiet taghha li sejra tesponi aktar `il quddiem.

Ne bis in idem

Is-subinciz 1 ta` l-Art.4 tas-Seba` (7) Protocol tal-Konvenzjoni jaqra hekk –

No one shall be liable to tried or punished again in criminal proceedings under the jurisdiction of the same State for an offence for which he has already been finally acquitted or convicted in accordance with the law and penal procedure of that State.

Karen Reid fil-ktieb ***A Practitioner`s Guide to the European Convention on Human Rights*** (Third Edition : Thomson - Sweet & Maxwell : Pag 108 et seq) tghid hekk –

The principle of double jeopardy or non bis in idem which prohibts that a person be tried twice for the same offence is not expressly contained in the Convention itself but is subject to specific provision in Art.4 of Protocol No.7

which only came into force relatively recently for a number of Contracting States.

Fil-kaz ta` Malta, dak l-artikolu sar parti mil-ligi taghna bis-sahha tal-Att XXI tal-2002 li dahal fis-sehh fit-12 ta` Ottubru 2002 skond A.L. 311/2002.

Karen Reid tkompli hekk –

The authorties must strike a balance between the interests of the acquitted individual and the effectiveness of the criminal justice system …

No one shall be liable to be tried or punished in criminal proceedings for which he has already been finally acquitted or convicted …

In Gradinger vs Austria, the applicant who killed a cyclist while driving, was convicted of causing death by negligence rather than the more serious crime of being under influence of alcohol since his level was below the prescribed limit. The administrative authorities proceeded to fine him for driving under the influence of drink on the basis of a medical report which deduced that in fact he was over the limit. Since both decisions were based on the same conduct, there was a violation of Art.4 of Protocol No.7.

Van Dijk, Van Hoof, Van Rijn, Zwaak fil-ktieb ***Theory and Practice of the European Convention on Human Rights*** (Fourth Edition – Intersentia - Pag.979-983 ighidu hekk dwar l-Art.4 tas-Seba` Protocol -

The principle that nobody may be tried or punished again is limited to 'criminal proceedings'.

The notion of 'criminal' in Article 4 of Protocol No.7 is identical to the term 'criminal' in Article 6 of the Convention.

The ‘ne bis in idem’ principle is only applicable if the conviction or acquittal has become final.

A decision is to be considered final if, according to the traditional expression, it has acquired the force of res judicata. This is the case when it is irrevocable, that is to say when ‘no further ordinary remedies are available or when the parties have exhausted such remedies or have permitted the time-limit to expire without availing themselves of them.

In the Franz Fischer case, the Court considered that Article 4 of Protocol No.7 is not confined to the right not to be punished twice but extends to the right not to be tried twice.

Fis-sentenza taghha tat-28 ta` Frar 2007 fil-kawza “**Fl-atti tar-riferenza tal-24 ta’ Novembru, 2006, mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta’ Gudikatura Kriminali (Magistrat Dr. Audrey Demicoli LL.D.) fl-atti tal-kawza fl-ismijiet : Il-Pulizija (Spettur Joseph Cordina) vs John Micallef”**, din il-Qorti presjeduta mill-Onor. Imhallef J. R. Micallef qalet hekk -

Illi l-artikolu 39(9) tal-Kostituzzjoni jipprovdi dwar id-dritt li l-ebda persuna li tkun ghaddiet minn procediment quddiem Qorti kompetenti dwar reat kriminali (sew jekk tkun inhelset mill-akkuza u sew jekk tkun instabet hatja) ma tista’ terga’ titressaq mixlija fi proceduri ohrajn dwar dak ir-reat jew xi reat iehor li ghalih setghet instabet hatja fl-ewwel procediment, ghajr fuq ordni ta’ Qorti oghla moghti matul il-kors ta’ appell jew procedura ta’ revizjoni tal-ewwel process. L-istess artikolu jrid ukoll li hadd ma jitressaq mixli dwar reat kriminali li tieghu dik il-persuna tkun diga’ nghatat mahfra. Tali prineipju jsib ix-xbieha tieghu ukoll fil-Kodici Kriminali, fil-kaz fejn persuna mixlija tinheles mill-akkuzi mressqin kontriha (Art. 527 tal-Kap 9).

Illi l-imsemmi sub-artikolu (9), jaghmel parti minn dak l-artikolu tal-Kostituzzjoni li jhares id-dritt ghal smigh xieraq gheluq zmien ragonevoli minn qorti indipendenti u imparzjali mwaqqfa b'ligi moghti lil kull persuna akkuzata b'reat ;

Illi huwa wkoll stabilit li l-prineipju tan-ne bis in idem imhares fl-artikolu 39(9) tal-Kostituzzjoni jimplika li persuna li tkun ghaddiet minn process dwar reat, m` ghandha qatt terga` tghaddi minn process iehor dwar tali reat jew dwar reati ohra li setghet tinstab hatja dwarhom f'dak l-ewwel process (ara – Kollez.. Vol. LXXXIII.i.213) …

Illi jidher f'dan ir-rigward li ghalkemm id-dispozizzjonijiet tal-artikolu 39(9) jixxiebhu ma' dawk tal-artikolu 4 tar-Raba' Protokoll tal-Konvenzjoni f'dak li huwa l-qofol tal-principju mahsub, bl-ebda mod ma jista' jsir tqabbil taghhom fuq il-livell ta' applikazzjoni jew tifsir (ara – sentenza – Qorti Kostituzzjonali – 20 ta` Novembru 2000 - Spiteri vs Avukat Generali). Ghalhekk, meta wiehed iqis il-principju tan-ne bis in idem ghall-finijiet ta' jeddijiet fondamentali tal-bniedem, wiehed irid izomm sewwa quddiem ghajnejh id-differenza bejn il-livell kostituzzjonali u dak konvenzjonali ;

Illi, kif inghad, dan is-sub-artikolu fil-Kostituzzjoni jaghti harsien usa' lill-persuna mixlija minn dak moghti mill-artikolu 527 tal-Kodici Kriminali, sewwasew ghaliex jgholli ghal dak li jirrigwarda l-piz tal-prova l-eccezzjoni tan-ne bis in idem ghal-livell ta' garanzija kostituzzjonali bil-konsegwenza li persuna li jkollha dan il-jedd mhedded jew attwalment miksur quddiem qorti kriminali ghandha l-jedd tirrikorri ghall-protezzjoni quddiem qorti ta' xejra kostituzzjonali. Izda dak l-artikolu huwa marbut b'eccezzjoni li ma tinsabx fid-dispozizzjoni korrispondenti tal-Konvenzjoni ;

Illi ghal dak li jirrigwarda l-aspett tal-principju tan-ne bis in idem taht il-Konvenzjoni, jiehu xejra xi ftit differenti minn dak li japplika taht il-Kostituzzjoni. Il-Qorti diga` accennat ghal dan aktar qabel, u l-istess haga tennew il-

Qrati taghna wkoll f'xi kazijiet li kienu jmissu din il-kwestjoni …

il-principju tan-ne bis in idem (maghruf ukoll bhala r-"rule against double jeopardy"), li huwa meqjus bhala element ewlieni biex jigi assikurat smigh xieraq lil persuna u li jaghmel parti shiha mill-assjem ta' garanziji li jobbliga lill-Istat li jiggarantixxi lil kull persuna mixlija b'reat li ma jinkisrulhiex il-jeddijiet moghtijin lilha taht dak id-dritt. Izda, fl-istess waqt, wiehed m'ghandux ihawwad il-jedd tan-ne bis in idem mal-jedd ta' smigh xieraq daqslikieku kienu l-istess haga …

Jidher li, ghall-finijiet tal-Konvenzjoni, decizjoni titqies bhala gudikat meta tkun irrevokabbli u meta ma jkun ghad fadal l-ebda rimedju iehor disponibbli ghall-partijiet li jista' jibdel dik id-decizjoni (ara t-tifsira moghtija fit-Tielet Skeda mehmuza mal-Att XIV tal-1987 li hija silta mir-Rapport Spjegattiv ghas-Seba' Protokoll li hemm mal-Konvenzjoni, par. 22) ;

Illi l-principju tan-ne bis in idem jimplika tabilfors li tkun tezisti sentenza jew decizjoni li tiswa (ghalkemm mhux bilfors tkun wahda li fiha l-akkuzat ikun instab hati) bhala ostaklu ghal procedura dwar l-istess reat warajha …

Dwar l-isfera ta` applikazzjoni tal-artikolu 4 tas-Seba' Protokoll, il-Qorti identifikat dawn l-elementi biex jista' jinghad li tali jedd ikun inkiser :

(i) tehid ta' proceduri jew l-ghoti ta' piena mill-gdid ; (ii) fi procediment kriminali ; (iii) ghal reat li dwaru tkun diga' nghatat deeizjoni finali ; (iv) fl-istess gurisdizzjoni ; u (v) skond il-ligi u l-procedura ta' dak il-pajjiz. L-ghan ewlieni ta' dan l-artikolu huwa ghalhekk dak li jzomm milli ssir ripetizzjoni fl-istess Stat ta' proceduri kriminali li jkunu ntemmu qabel b'decizjoni finali (ara – Gradinger vs Austria – op. cit.) ;

Illi ta' min izomm quddiem ghajnejh li l-kliem tal-artikolu 4 tas-Seba' Protokoll jirreferi ghal process jew

kastig "ghaldarbohra" ta' persuna ghal reat li dwaru tkun diga' giet kundannata jew mehlusa b'sentenza li tkun finali : l-artikolu ma jirreferix ghall-"istess reat". Jidher ghalhekk li l-mira ewlenija tal-imsemmi artikolu hija dik li persuna ma tigix processata izjed minn darba ghall-istess fatt u mhux biss li ma tigix kastigata izjed minn darba ghalih. Lanqas jidher li dak l-artikolu jaghmel distinzjoni dwar jekk il-procedimenti dwar persuna ghal reat ikunu ttiehdu quddiem l-istess qorti jew inkella jkunux saru quddiem qrati differenti ;

Illi kemm hu hekk, gie mfisser ukoll li "the question whether or not the non bis in idem principle is violated concerns the relationship between the two offences at issue and can, therefore, not depend on the order in which the respective proceedings are conducted" (ara - Fischer vs Austria - 29.05.2001 - Applik. Nru. 37950/97 - par.29) ;

Ghalhekk, "while it is true that the mere fact that a single act constitutes more than one offence is not contrary to this Article, the Court must not limit itself to finding that an applicant was, on the basis of one act, tried and punished for nominally different offences ... Thus, where different offences based on one act are prosecuted consecutively, one after the final decision of the other, the Court has to examine whether or not such offences have the same essential elements" (ara - Ponsetti and Chesnel vs France - 14.9.1999 - Applik. Nru. 36855/97) ;

Illi minn dak li johrog minn dawn id-deliberazzjonijiet tal-Qorti Ewropeja wiehed jislet il-fehma li dak li huwa essenzjali ghad-determinazzjoni ta' jekk it-"tieni"procediment jiksirx ir-regola tan-ne bis in idem hu jekk ir-reat li bih il-persuna tigi mixlija jikkostitwix ghemil bl-istess elementi tar-reat li dwaru dik il-persuna kienet diga' nstabet hatja. Jekk l-elementi jirrizultaw l-istess jew jirkbu fuq xulxin, allura t-tendenza hija li jkun hemm ksur tal-principju tan-ne bis in idem. Min-naha l-ohra, jekk l-ghemil wiehed jaghti lok ghal izjed minn reat punibbli wiehed, it-tehid ta' izjed minn procedura wahda fil-

gurisdizzjoni tal-istess Stat dwar kull reat ma jiksirx dik ir-regola (ara - Goktan vs France -2.7.2002 - Applik.Nru. 33402/96 - par. 44, 52)

Res judicata

Harris, O`Boyle & Warbrick fil-ktieb ***Law of the European Convention on Human Rights*** (Second Edition - Oxford University Press – Pag. 269-270) ighidu hekk

The right to a fair hearing also requires that, in accordance with principle of res judicata the judgement by the final court that decides a case should be irreversible, in accordance with the principle of legal certainty.

Harris, O`Boyle & Warbrick jiccitaw id-decizjoni tal-*Grand Chamber* tal-ECHR fil-kawza *Brumarescu v Romania* (1999-VII ; 33 EHRR 862) fejn inghad hekk -

…The right to a fair hearing before a tribunal … must be interpreted in the light of the Preamble … which declares … the rule of law to be a part of the common heritage of the Contracting States. One of the fundamental aspects of the rule of law is the principle of legal certainty, which requires inter alia that where the courts have finally determined an issue, their ruling should not be called into question …

Fis-sentenza tas-6 ta` April 1995 moghtija mill-Qorti Kostituzzjonali fil-kawza "**Cuschieri vs L-Onorevoli Prim Ministru et**" saret riferenza ghad-*Decisions of the Constitutional Courts and their effects – Report of Prof. Helmut Steinberger – as reported in the Proceedings of a Seminar of the European Commission for Democracy through Law on the theme – The Role of the Constituional*

Court in the Consolidation of the Rule of Law u f`dak ir-rigward inghad hekk -

…inherent in the institution of res judicata is a preclusive effect in the sense that the parties to the case … bound by the res judicata effects of the (first) decision are barred to bring about a Court decision contradicting the conclusive content of the first decision …

The institution of res judicata may be elaborated by laws on Constitutional Courts while in many such laws, it appears to be simply presupposed and taken for granted. Even where it is not expressly mentioned in laws on Constitutional Courts, it can be derived as a principle of the rule of law, of the etat de droit, the stato di diritto, the rechtsstast. The rule of law aims at legal peace and legal security in regard to controversies. This is exactly the aim of res judicata too.

Konkluzjonijiet

L-iskrutinju li trid taghmel din il-Qorti definittivament mhuwiex li tqis il-lanjanzi tar-rikorrent bhallikieku dan kien appell tat-tielet grad li mhuwiex permess fis-sistema guridiku taghna. Fl-istess waqt pero` huwa dmir ta' din il-Qorti li taccerta jekk il-lanjanzi tar-rikorrent fir-rigward tas-sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali in kwistjoni jwasslux sabiex jigi stabbilit ksur tad-dritt ghal smigh xieraq kif imhares mill-Kostituzzjoni u mill-Konvenzjoni.

Rilevanti hafna hija r-riferenza li saret mill-intimat fin-nota ta` osservazzjonijiet tieghu (pag.5) ghas-sentenza tal-Qorti Kostituzzjonali tat-18 ta` Gunju 2008 kif konfermata b`sentenza tal-istess Qorti fil-proceduri ta` ritrattazzjoni decizi fil-31 ta` Ottubru 2008 fil-kawza **'Ellul Sullivan et vs Kummissarju tal-Pulizija'**. Din il-Qorti taghmel taghha l-insenjamenti citati.

Ghall-fini ta` aktar kjarezza, mhuwiex il-kompitu ta` din il-Qorti fil-kompetenza kostituzzjonali taghha li tghid jekk il-Qorti tal-Appell Kriminali applikatx il-ligi sewwa ghall-fatti li kellha quddiemha. Propju ghaliex din mhix Qorti del *terzo grado*. Ir-rwol ta` din il-Qorti huwa li tistharreg jekk it-trattament tar-rikorrent mill-Qorti tal-Appell Kriminali jwassal ghall-accertament ta` ksur tal-jeddijiet fundamentali tieghu kif protetti mill-Kostituzzjoni u mill-Konvenzjoni.

Naturalment unikament ghal dan il-fini, din il-Qorti mhijiex ser tonqos milli tikkunsidra l-argumenti ta` dritt li ressaq ir-rikorrent dwar l-applikazzjoni tad-dritt penali ghall-kaz de quo.

Fil-kawza **<u>“Simon Brincat vs l-Onorevoli Prim’Ministru et”</u>** deciza mill-Qorti Kostituzzjonali fis-27 ta’ Gunju 1994 kien affermat li d-dritt ghal smigh xieraq mhux dritt minghajr ebda limitazzjoni imma huwa regolat ragonevolment bil-procedura. U skartat bhala sorprendenti, disordinata u rragonevoli l-proposizzjoni li d-dritt ta` smigh xieraq m`ghandu jkollu l-ebda limitazzjonijiet ghax tali dritt huwa l-qofol ta` kollox. Il-Qorti Kostituzzjoni qalet hekk ghaliex id-dritt ghal smigh xieraq kif garantit mill-Kostituzzjoni u mill-Konvenzjoni irid jiftiehem fil-kuntest ta` *the rule of law*.

F`dan l-isfond, din il-Qorti sejra tqis l-ewwel il-kwistjoni dibattuta mill-partijiet dwar l-Art.476(2) tal-Kodici Kriminali. Skond din id-diposizzjoni tal-Kodici Kriminali, jekk persuna fuq akkuza ta` serq sew jekk semplici jew ikkwalifikat tigi misjuba mhux hatja ta` dik l-akkuza tista` tigi ddikjarata hatja ta` l-akkuza ta` misapproriazzjoni ta` dak l-oggett jew ta` ricettazzjoni jekk ikun hemm provi ta` dan.

Ghal din il-Qorti, il-kwistjoni tiehu zewg xejriet. Fl-ewwel lok, jekk il-Qorti tal-Appell Kriminali bhala punt ta`

dritt setghetx tapplika dik id-disposizzjoni : ir-rikorrent ighid li ma setghetx filwaqt li l-intimat ighid il-maqlub. Fit-tieni lok, jekk bl-applikazzjoni ta` dik id-disposizzjoni, kienx hemm vjolazzjoni tad-dritt ghal smigh xieraq tar-rikorrent.

Bl-gharfien li l-interpretazzjoni tal-ligi hi, kwazi dejjem, kompitu difficli, is-soluzzjoni li ghandha tigi ricerkata timporta li jkun determinat, minn fost interpretazzjonijiet diversi, dik it-tifsira l-aktar sinjifikattiva u attinenti ghall-volonta` presumibbli tal-legislatur u forsi l-izjed ghall-bwon sens.

Din il-Qorti diga` rreferit ghall-argumenti tar-rikorrent in sostenn tat-tesi tieghu li l-Art.476(2) jista` jigi applikat biss mill-Qorti Kriminali u mill-Qorti tal-Appell Kriminali kolleggjalment komposta. Wara li hasbet fit-tul dwar din il-materja, din il-Qorti ssib li t-tesi tal-intimat kif espressa fl-argumenti li ressaq u diga` trattati hija legalment korretta mhux dik tar-rikorrent. In partikolari, din il-Qorti tqis bhala zbaljata l-konstatazzjoni tar-rikorrent meta jafferma f`pagna 6 tan-nota ta` osservazzjonijiet tieghu illi – *Lanqas ma tezisti xi gurisprudenza li tirrendi l-imsemmija disposizzjoni applikabbli quddiem l-imsemmija Qorti tal-appell Kriminali kif, del resto, tezisti fir-rigward ta` disposizzjonijiet ohra.* Forsi minn ricerka aktar akkurata da parti tar-rikorrent, kien jirrizultalu, kif fil-fatt irrizulta lil din il-Qorti minn ricerka li ghamlet hi, li l-Qorti tal-Appell Kriminali bhala Qorti ta` Appell minn sentenzi tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta` Gudikatura Kriminali, kif kien il-kaz tal-lum, ippronunzjat ruhha kjarament dwar l-Art.476(2) tal-Kodici Kriminali.

Il-kaz fejn sar dan il-pronunzjament kienet il-kawza "**Il-Pulizija vs Diego Grixti et**". Hemm l-akkuzati Grixti u Pace appellaw minn sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta` Gudikatura Kriminali. L-Avukat Generali ma appellax. Partikolarment fil-kaz ta` l-imputat Grixti, dan kien akkuzat, fost akkuzi ohra, bir-reati ta` serq u ricettazzjoni. L-Ewwel Qorti sabitu hati ta` serq u

astjeniet milli tiehu konjizzjoni tal-akkuza tar-ricettazzjoni peress li din inghatat bhala alternattiva ghall-akkuza ta` serq.

Fis-sentenza taghha tal-**1 ta` Dicembru 2008**, il-Qorti tal-Appell Kriminali, presjeduta mill-Prim` Imhallef Vincent De Gaetano illum Imhallef tal-Qorti Ewropeja tad-Drittijiet tal-Bniedem, ma sabitx lil Grixti hati ta` serq izda sabitu hati ta` ricettazzjoni.

Il-Qorti qalet hekk -

… Pero` fil-fehma tal-Qorti hemm provi sodisfacenti li jwasslu ghar-reat ta' ricettazzjoni – it-tieni imputazzjoni li, korrettement, l-ewwel qorti astjeniet milli tippronunzja ruhha dwarha peress li din l-imputazzjoni kienet "alternattiva" ghall-ewwel wahda (ara, a propositu, is-sentenza ta' din il-Qorti tal-1 ta' Frar 2002 fl-ismijiet "Il-Pulizija v. Mary Vella", u s-sentenzi hemm imsemmija, dwar il-possibilita` li din il-Qorti, cioe` l-Qorti ta' l-Appell Kriminali, issib htija fir-rigward tal-imputazzjoni "alternattiva" flok l-imputazzjoni li dwarha l-ewwel qorti tkun sabet htija). ***Apparti minn hekk, illum, bl-introduzzjoni tas-subartikolu (2) tal-Artikolu 476 tal-Kodici Kriminali bl-Att III tal-2002, persuna akkuzata ta' serq tista' tinstab hatja ta' approprjazzjoni indebita jew ta' ricettazzjoni (u vice versa). Ma hemmx dubbju li din ir-regola, bhar-regoli msemmija fis-subartikoli (2), (3) u (4) tal-Artikolu 467 tal-imsemmi Kodici, tapplika mhux biss ghall-proceduri solenni quddiem il-Qorti Kriminali, izda anke ghall-proceduri sommarji quddiem il-Qorti tal-Magistrati. Ghalhekk, din il-Qorti ser issib lil Grixti hati ta' ricettazzjoni ;*** *izda, peress li l-valur tal-oggetti ricettati ma giex stabbilit, din il-Qorti ser ikollha timxi, ghall-finijiet ta' piena, fuq l-anqas valur possibbli u cioe` dak kontemplat fil-proviso tal-Artkolu 285 tal-Kodici Kriminali.* (**enfasi u sottolinear ta` din il-Qorti**)

L-invokazzjoni tal-principju tad-dritt *ubi lex voluit dixit* da parti tar-rikorrent mhuwiex legalment sostenibbli fil-kaz in ezami. B`ebda mod il-Qorti tal-Appell Kriminali fil-kaz de quo ma ssostitwiet ruhha ghall-volonta` tal-legislatur jew ghamlet il-ligi minflok interpretatha jew applikatha. Kif tajjeb issottometta l-intimat, il-fatt li dik id-disposizzjoni kienet tinsab qalb id-disposizzjonijiet tat-titolu tal-Kodici dedikat lill-Qorti Kriminali b`ebda mod ma jfisser li dik id-disposizzjoni kellha ssib applikazzjoni biss fil-Qorti Kriminali u fl-Appelli minn sentenzi tal-Qorti Kriminali. Mkien mal-legislatur ma haseb sabiex jeskludi l-applikazzjoni tal-Art.476(2) minn qrati ohra ta` idole penali.

Konfermat anke minn din il-Qorti li l-Qorti tal-Appell Kriminali setghet tapplika l-Art.476(2) imiss li din il-Qorti tghid jekk bl-applikazzjoni ta` dik id-disposizzjoni fil-kaz tal-lum kienx hemm ksur tad-dritt tar-rikorrent ghal smigh xieraq *una volta* kien gie liberat mill-ewwel akkuza mill-Ewwel Qorti.

Il-lanjanza tar-rikorrent tiehu zewg xejriet. Tal-ewwel, il-fatt li akkuza li minnha kien liberat regghet kienet konsiderata u deciza mill-gdid mill-Qorti tal-Appell bi ksur tal-principju ta` *ne bis in idem*. It-tieni, il-fatt li ma nghatax l-opportunita` jaghmel sottomissjonijiet.

Din il-Qorti sejra tqis it-tieni punt qabel tal-ewwel. Tabilhaqq li l-appell tar-rikorrent sar dwar dawk l-akkuzi li dwarhom instab hati. Fl-istess waqt, huwa evidenti li t-trattazzjoni tal-appell kien jinvolvi wkoll il-mertu u ghaldaqstant ir-rikorrent kien messu rrealizza li l-Qorti tal-Appell setghet tirrikorri ghall-applikazzjoni tal-Art.476(2). Fil-fatt hekk dehrilha li kellha taghmel wara li sabet li l-*filwaqt li r-ragunament kemm dak fattwali kif ukoll legali tal-Ewwel Qorti huwa korrett u ma jistax jigi censurat, il-konkluzjoni hija zbaljata peress li l-awturi kollha jindikaw illi l-konkluzjoni kellha tkun wahda ta` serq u mhux dik ta` ricettazzjoni* (ara pagna 8 tas-sentenza kif tirrizulta riportata fl-*internet*). Ir-rikorrent messu kien previdenti u haseb sabiex ma *jinqabadx fuq sieq wahda* billi jeskludi *a*

priori li l-Art.476(2) ma setax jigi applikat ghall-kaz tieghu mill-Qorti tal-Appell Kriminali. Ghalhekk f`dan il-kuntest din il-Qorti ma ssib li kien hemm ksur tad-dritt ta-rikorrent ghal smigh xieraq.

Din il-Qorti sejra tghaddi issa ghall-ewwel punt. U cioe` in-*ne bis in idem.* Abbazi tad-dottrina u l-gurisprudenza diga` citata, din il-Qorti tghid bla esitazzjoni ta` xejn li fil-kaz tar-rikorrent ma kienx hemm ksur tad-dritt tieghu tutelat mill-principju tan-*ne bis in idem*. Il-fattispece tal-kaz kif jirrizultaw mis-sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali bl-ebda mod ma jaghtu wiehed x'jifhem li l-akkuza li minnha kien liberat rega` giet riattivata. Ir-*raison d`etre* tas-sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali qeghda hemm ghal min irid jifhimha u fil-konkluzjonijiet taghha dik il-Qorti ma vvjolatax id-dritt tar-rikorrent ghal smigh xieraq kostitwit minn ksur tal-principju tan-*ne bis in idem*. Dak li ghamlet dik il-Qorti ma kienx process gdid. Lanqas ma kien kaz ta` akkuzi ohra rizultanti mill-istess reat. U fuq kollox lanqas imposizzjoni ta` piena gdida. Assolutament xejn minn dan kollu ! **Kull ma sar minn dik il-Qorti kien li invokat l-applikazzjoni tal-Art.476(2) li kellha kull dritt taghmel bil-konsegwenza li halliet mhux mittiefsa il-piena inflitta lir-rikorrent kif kellha l-obbligu li taghmel**. Dan kollu jassumi rilevanza fil-kuntest tal-fatt li r-rikorrent mhux qieghed jikkontesta l-imparzjalita` ta' l-imhallef kif ukoll fil-kuntest ta` dak sottomess mir-rikorrent stess meta huwa ighid li mhuwiex qieghed jiddisputa l-Art.476(2) bhala disposizzjoni tal-ligi u lanqas ma qieghed jiddisputa l-apprezzament tal-provi li sar mill-Qorti tal-Appell Kriminali fil-kaz in kwistjoni.

Anke ghar-raguni li anke wara s-sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali bl-applikazzjoni tal-Art.476(2) il-piena nflitta baqghet kif kienet meta l-kawza kienet deciza mill-Ewwel Qorti, assolutament ma jaghmilx sens l-argument tar-rikorrent u lanqas huwa minnu illi huwa qieghed jiskonta sentenza ta` sentejn prigunerija llegalment. Is-sentenza ta` prigunerija li r-rikorrenti qieghed jiskonta mhix ir-rizultat ta` nuqqas ta` smigh xieraq fl-appell tieghu.

Lanqas fil-mod kif kien meqjus mill-Qorti tal-Appell it-tieni aggravju tar-rikorrent dwar it-tielet akkuza din il-Qorti ma ssib li kien hemm lezjoni tad-dritt ghal smigh xieraq. Il-fatt li fil-korp tas-sentenza ma ssirx riferenza ghal dak it-tieni aggravju izda ssir dik ir-riferenza fid-decizjoni b`ebda mod ma jfisser li l-Qorti tal-Appell ma tat l-ebda widen jew konsiderazzjoni ghal dak li kien qed jinghad mir-rikorrent. Li certament rilevanti huwa l-fatt li dik il-Qorti dehrilha li ma kellhiex tilqa` l-appell tar-rikorrent. Din il-Qorti ma ssib xejn x`ticcensura fil-mod kif il-Qorti tal-Appell Kriminali kkonduciet il-procedura ta` l-appell tar-rikorrent u kif applikat il-ligi. Del resto fil-process gudizzjarju huwa l-gudikant li fl-ahhar mill-ahhar huwa l-moderatur tal-proceduri li jizgura mhux biss li jinzamm bilanc bejn il-kontendenti u l-mezzi disponibbli ghalihom biex jiddefendu r-rispettivi pozizzjonijiet taghhom, imma huwa wkoll moghti mil-ligi s-setghat u l-mezzi l-ohrajn kollha biex ikun jista’ jizgura process gust u xieraq (ara - **Vol.** **LXXXIV.i.417**). U din il-Qorti tghid li hekk sar fil-kaz tal-lum.

Decizjoni

Ghar-ragunijiet kollha premessi, din il-Qorti qeghda taqta’ u tiddeciedi din il-kawza billi tichad it-talbiet tar-rikorrent kif dedotti bl-ispejjez kontra l-istess rikorrent.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------